

POSTANOWIENIE

Dnia 16 kwietnia 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Tomasz Demendecki (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Janusz Niczyporuk

SSN Krzysztof Wiak

w sprawie ze skargi M. W.

z udziałem Skarbu Państwa - Prezesa Sądu Apelacyjnego w [...]

na przewlekłość postępowania Sądu Apelacyjnego w [...] w sprawie VI ACa [...],

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w dniu 16 kwietnia 2019 r.,

oddala skargę.

UZASADNIENIE

Pełnomocnik Skarżącego M. W. wniósł skargę na przewlekłość w postępowaniu sądowym domagając się stwierdzenia, że w postępowaniu przed Sądem Apelacyjnym w [...] w sprawie VI ACa [...] nastąpiła przewlekłość postępowania, zlecenia Sądowi Apelacyjnemu w [...] niezwłocznego wyznaczenia terminu rozprawy, wydania przez Sąd Apelacyjny kserokopii akt ewentualnie dokumentów istotnych dla stwierdzenia przewlekłości oraz przyznania od Skarbu Państwa na rzecz Skarżącego kwoty 15.000 zł i zasądzenia kosztów postępowania według norm przepisanych.

W uzasadnieniu skargi wskazano, że postępowanie, którego dotyczy ten środek zaskarżenia toczy się po wniesieniu przez obie strony - powoda M. W. i stronę pozwaną Towarzystwo Ubezpieczeń [...] S.A. - apelacji od wyroku Sądu Okręgowego w W. z dnia 24 maja 2018 r. Skarżący złożył apelację w dniu 21 czerwca 2018 r., zaś strona pozwana w dniu 25 czerwca 2018 r.

Sąd Okręgowy w W. przekazał akta sprawy do Sądu Apelacyjnego w [...] w dniu 13 sierpnia 2018 r.

W dniu 9 października 2018 r. Skarżący złożył wniosek o przyspieszenie rozpoznania sprawy, przez niezwłoczne wyznaczenie terminu. W odpowiedzi z dnia 23 października 2018 r. Sąd Apelacyjny wyjaśnił, że sprawy wyznaczane są według kolejności wpływu, a okres oczekiwania na termin wynosi 16 miesięcy.

W ocenie Skarżącego, w sprawie doszło do naruszenia jego prawa do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki. W uzasadnieniu wskazał On, że przy rozpoznawaniu sprawy dochodziło do licznych i długotrwałych przerw, a Sąd podejmował decyzje opieszale.

W ocenie Skarżącego, zaniechanie wyznaczenia terminu oraz wadliwe zorganizowanie wymiaru sprawiedliwości uzasadnia wniosek o przyznanie kwoty 15.000 zł.

W odpowiedzi na skargę o stwierdzenie przewlekłości postępowania uczestnik postępowania Skarb Państwa - Prezes Sądu Apelacyjnego w [...] wniósł o jej oddalenie. W uzasadnieniu wskazał, że w sprawie Skarżący oczekuje na termin rozprawy apelacyjnej 5 miesięcy od daty wpływu akt sprawy do Sądu Apelacyjnego w [...]. Wyjaśnił ponadto, że nakaz rozpoznawania spraw w kolejności wpływu powoduje, że przewodniczący wydziału nie może wyznaczyć sprawy do rozpoznania poza kolejnością chyba, że na skutek wniosku strony uzna, że zachodzą wskazane przez nią szczególne okoliczności uzasadniające pominięcie wskazanego nakazu. Oceniając wniosek Skarżącego uznano, że nie zawiera on żadnych okoliczności, które mogłyby przemawiać za pominięciem kolejności wpływu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (jednolity tekst: Dz.U. z 2018 r., poz. 75, dalej: s.p.p.n.z.) strona może wnieść skargę o stwierdzenie, że w

postępowaniu, którego skarga dotyczy, nastąpiło naruszenie jej prawa do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, jeżeli postępowanie zmierzające do wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie trwa dłużej niż to konieczne dla wyjaśnienia istotnych okoliczności faktycznych i prawnych albo dłużej niż to konieczne do załatwienia sprawy egzekucyjnej lub innej dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego (przewlekłość postępowania). Zgodnie zaś z treścią art. 2 ust. 2 powołanej ustawy, dla stwierdzenia, czy w sprawie doszło do przewlekłości postępowania, należy w szczególności ocenić terminowość i prawidłowość czynności podjętych przez sąd w celu wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie albo czynności podjętych przez prokuratora prowadzącego lub nadzorującego postępowanie przygotowawcze w celu zakończenia postępowania przygotowawczego lub czynności podjętych przez sąd lub komornika sądowego w celu przeprowadzenia i zakończenia sprawy egzekucyjnej albo innej sprawy dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego. Dokonując tej oceny, przyjmuje się, że po pierwsze - za przejaw naruszenia prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki uważa się, między innymi, wielomiesięczną bezczynność sądu polegającą na niewyznaczeniu rozprawy, także rozprawy apelacyjnej, zwłaszcza gdy nie zachodzą okoliczności usprawiedliwiające opóźnienie; po drugie - przewlekłość postępowania zachodzi zarówno wtedy, gdy sąd nie podejmuje żadnych czynności, jak i wtedy, gdy wprowadzi je podejmuje, ale są one nieprawidłowe i w ich następstwie dochodzi do zwłoki w rozpatrzeniu sprawy; po trzecie - wskazanie przez stronę okoliczności uzasadniających skargę na przewlekłość postępowania nie może polegać na zakwestionowaniu ogólnego czasu trwania postępowania, lecz powinno wskazywać określone czynności procesowe, których sąd nie podjął lub podjął z nieuzasadnioną zwłoką, bądź też dokonał wadliwie; po czwarte - dokonując oceny, czy w sprawie doszło do przewlekłości postępowania, uwzględnia się, między innymi, charakter sprawy, stopień jej faktycznej i prawnej zawichości, znaczenie dla strony, która wniosła skargę, rozstrzygniętych w niej zagadnień oraz zachowanie się stron, a w szczególności strony, która zarzuciła przewlekłość postępowania; po piąte - nie dochodzi do przewlekłości postępowania apelacyjnego, jeżeli rozprawa zostaje odroczone w celu przeprowadzenia dodatkowych dowodów, a ich zgromadzenie

nie może nastąpić niezwłocznie (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 12 lipca 2017 r., III SPP 28/17, LEX nr 2332310 oraz z dnia 12 lipca 2017 r., III SPP 31/17, LEX nr 2332312 i powołane w nim orzeczenia).

Akta Sądu Okręgowego wraz z apelacją Skarżącego wpłynęły do Sądu Apelacyjnego w [...] w dniu 13 sierpnia 2018 r. Zgodnie z obowiązującym Regulaminem urzędowania sądów powszechnych (Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 23 grudnia 2015 r., Regulamin urzędowania sądów powszechnych, Dz.U. z 2015 r., poz. 2316; dalej jako r.u.s.p.), zarządzeniem z dnia 16 sierpnia 2018 r. przewodniczącego wydziału VI Cywilnego sprawa została wpisana do repertorium ACa oraz przeprowadzono losowanie referenta. Stosownie do § 56 ust. 1 r.u.s.p. sprawy powinny być rozpoznawane według kolejności ich wpływu, chyba że przepisy szczególne określają termin do ich rozpoznania lub zachodzi inna uzasadniona przyczyna zmiany tej kolejności wynikająca z organizacji pracy sądu. W myśl ust. 2 cytowanego § 56 r.u.s.p. - poza kolejnością określoną w ust. 1 tego przepisu, na terminy rozpraw lub posiedzeń należy kierować sprawy pilne. Z kolei § 56 ust. 3 r.u.s.p. stanowi, że w szczególnie uzasadnionych przypadkach przewodniczący wydziału może zarządzić rozpoznanie sprawy lub spraw poszczególnych kategorii poza kolejnością określoną w ust. 1 przywołanego przepisu. Paragraf 2 pkt 5 r.u.s.p. wymienia kazuistycznie „sprawy pilne” w punktach od a do m. Z tego zestawienia wynika, że sprawy o zapłatę nie należą do kategorii spraw pilnych i, co do zasady, powinny być wyznaczone zgodnie z kolejnością wpływu.

Jakkolwiek Skarżący w dniu 15 października 2018 r. złożył wniosek o przyspieszenie rozpoznania sprawy i nie został on uwzględniony (k. 653), nie oznacza to w okolicznościach niniejszej sprawy opieszałości Sądu. W orzecznictwie Europejskiego Trybunału Praw Człowieka wskazuje się na rodzaje (kategorie) spraw cywilnych, które powinny być rozpoznane ze szczególną pilnością, a więc spraw, w których relatywnie krótszy okres bezczynności sądu jest traktowany jako przewlekłość postępowania (por. wyrok ETPC z dnia 30 października 1998 r., skarga nr 28616/95 w sprawie Styranowski przeciwko Polsce, RJD 1998-VIII, s. 3376). Przedmiotowa sprawa do nich jednak nie należy. Choć ustawa z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do

rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki nie określa wprost, jaki okres oczekiwania na rozpoznanie sprawy należy uznać za nieuzasadnioną zwłokę, to jednak w utrwalonym orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, że przewlekłość postępowania apelacyjnego można zasadniczo stwierdzić w przypadku bezczynności sądu drugiej instancji, polegającej na niewyznaczeniu rozprawy apelacyjnej, która trwa co najmniej 12 miesięcy (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 12 maja 2005 r., III SPP 96/05, OSNP 2005 nr 23, poz. 384; z dnia 16 marca 2006 r., III SPP 10/06, OSNP 2007 nr 7-8, poz. 120; z dnia 21 marca 2006 r., III SPP 13/06, OSNP 2007 nr 78, poz. 121; z dnia 18 maja 2016 r., III SPP 53/16, LEX nr 2056884; z dnia 14 lipca 2016 r., III SPP 55/16, LEX nr 2122413; z dnia 7 marca 2017 r., III SPP 6/17, LEX nr 2261732 oraz z dnia 21 lutego 2018 r., III SPP 3/18, LEX nr 2456369). W niniejszej sprawie taki okres oczekiwania na wyznaczenie rozprawy apelacyjnej nie został przekroczony, zatem brak podstawy do stwierdzenia przewlekłości postępowania.

Należy przy tym mieć na uwadze, że Sąd Najwyższy jest właściwy do rozpoznania skargi na przewlekłość postępowania znajdującej się aktualnie w stadium rozpoznawania (w toku postępowania). To oznacza, że przedmiotem oceny Sądu Najwyższego w postępowaniu wywołanym skargą nie mogą być więc tzw. czynności międzyinstancyjne stanowiące łącznik między poszczególnymi instancjami.

Mając powyższe na względzie Sąd Najwyższy, nie podzielając zarzutów skargi, orzekł o jej oddaleniu na podstawie art. 12 ust. 1 o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki.